

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 151/2025 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen humanitaarisen avun pääsystä Gazaan

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Inka Hopsun /vihr ym. näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 151/2025 vp:

Mitä Suomi tekee osaltaan varmistaakseen, että humanitaarinen apu pääsee perille Gazaan ja että Israelin päättäjien puheet ja suunnitelmat Gazan haltuunotosta ja humanitaarisen avun ehdollistamisesta eivät toteudu?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Suomi on huolestunut Gazassa jatkuvista sotatoimista sekä alueen siviiliväestön syvenevästä humanitaarisesta ahdingosta. Israelin maaliskuun alussa tekemä poikkeuksellinen päätös estää kaikki humanitaarisen avun toimitukset Gazaan on heikentänyt merkittävästi Gazan ihmisten humanitaarista tilannetta. Nytemmin Israel on ilmoittanut sallivansa rajoitetut avustukset, mutta humanitaarisen avun toimintaympäristö erityisesti Gazassa on silti erittäin vaikea.

Suomi on itsenäisesti sekä muiden valtioiden kanssa vedonnut Israeliin, että sen tulee noudattaa kansainvälisen oikeuden mukaisia velvoitteitaan, mukaan lukien suojella siviilejä ja humanitaarista avustushenkilöstöä sekä varmistaa nopea ja esteetön humanitaarisen avun pääsy Gazaan kansainvälisen humanitaarisen oikeuden mukaisesti. Suomi on toistuvasti vedonnut osapuoliin tilitytaukoon palaamiseksi. Suomi pyrkii edistämään näitä tavoitteita eri tavoin sekä kahdenvälisesti että mm. yhdessä muiden Pohjoismaiden kanssa ja EU:n ja YK:n kautta.

Suomi on toistuvasti vedonnut kaikkiin konfliktin osapuoliin, että niiden tulee toimia kansainvälisen oikeuden, erityisesti kansainvälisen humanitaarisen oikeuden mukaisesti. Suomi on myös toistuvasti vedonnut Israeliin, jotta se noudattaisi kansainvälisoikeudellisia velvoitteitaan, mukaan lukien ICJ:n väliaikaisia turvaamistoimien määräyksiä.

Julkilausemilla ja kahdenvälisillä tapaamisilla Israelia on vaadittu mm. välittömästi sallimaan humanitaarisen avun nopea ja turvallinen toimitus Gazaan, palauttamaan ilmoitusjärjestelmä/ liikumismekanismit ja turvatakuut, joiden avulla humanitaarinen henkilöstö voi liikkua vapaasti ja

turvallisesti Gazassa, vaadittu Israelia noudattamaan kansainvälistä oikeutta ja oikeudellisia velvollisuuksia, ja vaadittu kaikkia osapuolia palaamaan tulitaukoon sekä palauttamaan kaikki panttivangit.

Humanitaarista apua ei tule käyttää poliittisena eikä sodankäynnin välineenä. Humanitaarisen avun tulee olla tarveperustaista ja pohjata humanitaarisiin periaatteisiin (inhimillisyys, tasapuolisuus, riippumattomuus ja puolueettomuus).

Suomi on mm. liittynyt 22 rahoittajamaan 19.5.2025 julkaistuun yhteiseen julkilausumaan vastauksena saatuihin tietoihin Israelin suunnittelemaasta avustustoiminnan uudelleen järjestämisestä Gazassa. Julkilausumassa kehoitetaan Israelia sallimaan humanitaarisen avun pääsy Gazaan sekä YK:n ja humanitaaristen järjestöjen työskentely riippumattomasti ja puolueettomasti.

Suomi pitää tärkeänä, että myös EU edistää arvovallallaan voimakkaasti humanitaarisen avun perillepääsyä koko Gazan alueella.

Suomi jatkaa omaa humanitaarista apuaan Gazaan. Suomella on monivuotinen yleisrahoitussopimus vuosille 2023–2026 (5 MEUR/vuosi) YK-järjestö UNRWA:n kanssa. Lisäksi Suomi myönsi vuonna 2024 humanitaarista tukea Gazan tilanteeseen yhteensä 8,5 MEUR Maailman ruokaohjelma WFP:n ja Punaisen Ristin kansainvälisen komitean ICRC:n kautta. Vuoden 2025 alussa Suomi myönsi 2,5 MEUR tukea Maailman ruokaohjelma WFP:n operaatioon Gazassa ja 400 000 EUR Kirkon ulkomaanavun (KUA) kautta palestiinalaisalueille. Suomen rahoittamalla humanitaarisella avulla tuotetaan mm. palestiinalaispakolaisten peruspalveluita (kuten peruskoulutus, terveydenhoito ja sosiaalipalvelut) ja annetaan hätäapua (kuten ruokaa, suojaa ja muita avustustarvikkeita). Suomi on jatkuvasti yhteydessä alueella toimiviin järjestöihin kahdenvälisesti ja mm. EU:n kautta.

Helsingissä 27.5.2025

Ulkomaankauppa- ja kehitysministeri Ville Tavio